

150 ferðir í Rumenia við klæðnahjálp:

FYRI MÆR ER HJÁL ARARBEIÐI EITT K

Í 30 ár hefur Absalon Matras av Norðoyri ferðast til Rumenia við klæðnahjálp. Í gjárkvøldið fór hann eftir ætlan aftur við Norrønu – á túr nummar 150. Tilsamans hefur hann ført umleið 900 tons av klæðum til Rumenia. Hjá honum er tað eitt kall

FRANTS JENSEN

FRANTS@SOSIALURIN.FO

– Eg má bara fara avstað aftur. Tey hava so lítið og tørvur er á so nógvum. Nógvastaðni er ikki hiti í húsunum, har er eingin el-veiting, tøkini leka, og nógvastaðni ganga børnini ikki í skúla, og tey duga ikki at lesa. Tey gerast so glað, tá ið vit koma, sigur Absalon Matras.

Hann vísir á, at støðan er ikki soleiðis í býnum, men í teimum smáu bygdunum úti um landið.

Hóast 75 ára gamal hefur hann ongar ætlanir um at pensjónera seg. Hetta er sjeypdi túrur, hann fer avstað í ár við klæðum. Hesaferð fer Jógvan Reyðberg við honum.

Lyfta og bera

Tað er týsmorgun, og vit eru stódd í kirkjukjallaranum í Christianskirkjuni í Klaksvík. Nú skal ein lastvognur aftur fyllast. 750 pakkar í ymskum stóddum og við ymskum innihaldi skulu í ein av stóru lastvognunum hjá Smyril Line. Tilsamans umleið seks tons av heitum klæðum, madrassum, dýnum, súkklum, taskum, kommodum og nógvum øðrum.

Tveir pensjónistar – Absalon Matras og Jóhannes Danielsen – lyfta, trilla og bera sekkirnar frá goymsluni út í ein vøruvogn, sum stendur við kjallarahurðina. Tá ið hann er fullur, verður koyrt suðurum kirkjuna, har vognurin hjá Smyril Line stendur. Har verður alt blakað frá vøruvogninum upp í stóra lastvognin.

– Vit byrjaðu seinnapartin í

gjár, men so var eitt tiltak í kirkjuni, og vit máttu steðga. Vit byrjaðu aftur í morgun og vera nokk lidnir seinnapartin í dag, sigur Absalon Matras.

Frá Hirtsthals til Timisoara

Leygarmorgunin, tá ið Norrøna kemur til Hirtsthals, skal alt aftur umskipast.

– Eg havi avtalu við ein eina fyrirøku, ið samstarvar við KJ á Kambsdali. Teir koyra regluliga vøru úr Rumenia til Hirtsthals, har vøran verður umskipað og kemur til Føroya við Norrønu. Ístaðin fyri at koyra tómir suður aftur til Rumenia, fáa vit klæðini í teirra bil. Føroyingar í Hirtsthals eru raskir at hjálpa mær at fáa alla vøruna yvir í bilin, ið skal til Rumenia. Tað tekur ein góðan tíma, so er bilurin klárur, sigur Absalon Matras.

Koyrt verður suður gjøgnum Evropa. Vanliga verður koyrt gjøgnum Danmark, Týskland, Kekkia, Slovakia og Ungarn, áðrenn komið verður til Rumenia. Sum oftast verður farið til býin Timisoara, sum er 150 kilometrar frá markinum.

Vánaligir ella eingir vegir

Absalon koyrir ikki við stóra lastbilinum, men fer vanlig við vøruvogninum niður til Rumenia.

– Eg plagi at vera frammi mána-kvøld. Tá gisti eg á einum staði á vegnum. Eg havi samband við staðbundin fólk, tað eru serliga fyra konur, ið hjálpa mær. Tær hava samband við ymsar kommunur í Rumenia, og hesi vísa so á, hvar tørvurin er størstur at fáa hjálp. Vit fylla vøruvognin og

koyra út til hesi støðini. Viðhvørt tekur tað tveir, fyra ella fleiri tímar at koyra. Tað eru ofta smáar bygdur langt úti á landinum og summar tíðir uppi í fjøllunum. Tá nýti eg vøruvognin hjá mær, tí tað ber ofta ikki til at sleppa út

við einum stórum bili. Vegirnir kunnu vera vánaligir, og viðhvørt eru eingir vegir, og vit koyra bara á bønnum, sigur Absalon Matras.

Analfabetar

Hann vísir á, at fólk ið hefur tað ikki altíð gott. Í nøkrum fòrum er eingin el-veiting, einki vatn, og húsini eru ikki bjálvað, og tí kann tað vera sera kalt um veturin. Tað kann eisini leka inn.

– Í nøkrum av hesum bygdunum eru fleiri analfabetar. Børnini hava eitt lítið sindur av skúlagongd, men tá ið kavin kemur, sleppa tey ikki í skúla, tí tað er ikki koyrandi. Tá ið kavin er tiðnaður aftur, vilja tey kanska ikki fara í skúla, tí at tey eru so langt aftur. Fleiri av foreldrunum hava heldur ikki nógva skúlagongd, sigur Absalon Matras.

– Tá ið vit koma á staðið, býta vit út tað, ið vit hava við okkum. Vit lata altíð eitt sindur vera eftir hjá ábyrgdarfólkunum á staðnum, so at tey eisini hava nakað at býta út, um tað er onkur, ið kemur seinni og hefur tørv á klæðum ella øðrum. Onkuntíð vitja vit eisini í privathúsum, og síggja hvussu tey liva, sigur hann.

Umstøðurnar kunnu vera ymiskar, og hann hefur mangan upplivað stórt fátækadømi.

– Húsini eru ofta í sera vánaligum standi. Tað eru nógv, sum lítið og einki eiga, og tá er gott at kunna geva teimum góð og heit klæðir ella annað, ið teimum er tørvur á. Tað er stórt at síggja, hvussu glað tey gerast, sigur hann.

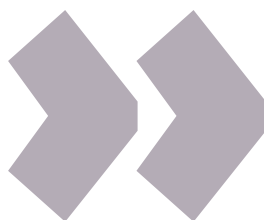
Havt klæðini seks ferðir í hondini

Tað er ein drúgv tilgongd frá tí at klæðini verða savnað inn í Føroyum, til tey koma fátøkum rumenum til góðar.

– Í flestu fòrum havi eg havt klæðini seks ferðir í hondini, áðrenn tey koma fram til brúkan, sigur Absalon.

Hann koyrir út ymsastaðni í Føroyum og savnar klæði inn. Harfrá fara tey á goymsluna í Christianskirkjuni, til tey fara í lastvognin hjá Smyril Line, verða umpakkað í Hirtsthals og aftur umpakkað í Rumenia, áðrenn tey verða koyrd út í smáu bygdinar og koma í hendurnar á móttækarunum. Og her er ikki tikin við tann tíðin, sum føroyskar konur nýta at binda og seyma pløgg, og alla tað arbeidsorku, sum tær kvinnurnar gera, ið skilja og pakka klæðini.

– Eg hevði ikki kunna gjørt hetta arbeiðið uttan øll tey, ið stuðla og annars gera eitt stórt sjálvboðið arbeiði, at hetta skal

**Tað kom ein
trongd á meg, at
eg mátti avstað
aftur. Soleiðis
hefur tað verið
øll árini. Og eg
havi framvegis
hesa trongdina
í mær. Fyri mær
er tað eitt kall**

Absalon Matras hefur í nú 30 ár verið við klæðnahjálp í Rumenia
Mynd: Álvur Haraldsen